

МЕНАСИВ У СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНІЙ СТРУКТУРІ РЕЧЕННЯ

Куравська Наталія Юріївна,

*кандидат філологічних наук,
асистент кафедри англійської філології
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
natalia.kuravska@gmail.com
orcid.org/0000-0002-3069-9241*

Тиха Уляна Ігорівна,

*кандидат філологічних наук,
асистент кафедри англійської філології
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
tykha07@gmail.com
orcid.org/0000-0002-2104-1392*

Мета. Стаття присвячена вивченню семантики менасива як засобу вираження модальності волевиявлення. Метою статті є розкриття сутності менасива, визначення його семантичної структури і функціонально-семантичної специфіки; розгляд менасивної ситуації в системі її складників; аналіз різнорівневих засобів вираження менасива в художніх текстах сучасної української мови.

Методи. У статті використано метод теоретико-концептуального аналізу для критичного аналізу концепцій, наявних в українському й зарубіжному мовознавстві стосовно менасива, метод суцільної фіксації менасивних висловлень із художніх текстів сучасної української мови, описовий метод із використанням прийому внутрішньої інтерпретації для встановлення диференційних ознак менасива, методики функціонально-семантичного й функціонально-прагматичного аналізу для характеристики функціонально-семантичних особливостей менасива та засобів його вираження в художніх текстах сучасної української мови, а також для дослідження менасива в дії, у процесі його функціонування, метод контекстуального аналізу, який передбачає наявність деякого контексту, у якому вивчаємо й аналізуємо семантику менасива.

Результати. У статті розкрито сутність, семантичну й функціональну своєрідність менасива на тлі інших модальних виявів. З'ясовано, що менасив є складним лінгвістичним явищем, виникнення якого пов'язане з необхідністю оформлення одного з видів модальних значень, а саме значення погрози. Визначено, що менасив є особливим типом волевиявлення, що реалізує семантику погрози сукупністю різнорівневих засобів. З'ясовано, що для менасива характерні незалежність семантичної структури, функціональна, комунікативна і прагматична специфіка, різноманітність структурних типів. У статті також показано специфіку української мови в семантико-граматичному сенсі.

Висновки. Автори статті дійшли висновку, що менасив є одним із типів модальності пом'якшеного волевиявлення, спрямований на задоволення потреб, бажань та інтересів мовця, а для менасивних висловлень характерна наявність свободи вибору в адресата, оскільки він ухвалює рішення про виконання / невиконання дії, яка є бенефактивною для адресанта. У менасивній ситуації статус учасників комунікативного процесу несуттєвий, а каузовану дію виконує адресат; менасивні висловлення можуть уживати як в офіційній, так і в неофіційній обстановці, вони є ініціативними й нормативними. Для вираження менасива використовують вербальні (лексико-семантичні, морфологічні, синтаксичні) і невербальні засоби, які засвідчують і виявляють ілюкутивну силу погрози.

Ключові слова: менасивність, менасивна модальність, менасивна семантика, менасив, менасивне висловлення, менасивна ситуація, менасивне значення.

MENACE IN THE SEMANTIC AND SYNTACTIC STRUCTURE OF THE SENTENCE

Kuravska Nataliia Yuriivna,
Candidate of Philological Sciences,
Lecturer at the Department of English Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
natalia.kuravska@gmail.com
orcid.org/0000-0002-3069-9241

Tykha Uliana Ihorivna,
Candidate of Philological Sciences,
Lecturer at the Department of English Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
tykha07@gmail.com
orcid.org/0000-0002-2104-1392

Purpose. The article deals with the studying of semantics of menace as the means of expression of volitive modality. The purpose of the article is to determine the essence, semantic structure, functional and semantic specificity of menace; to analyze a menace situation in the system of its components, to examine the means of its expression in modern Ukrainian fiction.

Methods. We have used method of theoretical and conceptual analysis for critical analysis of concepts available in Ukrainian and foreign linguistics regarding menace, method of continuous fixation of menace utterances from the texts of modern Ukrainian fiction, descriptive method and method of internal interpretation to establish differential features of menace, methods of semantic and functional-pragmatic analysis to characterize the functional-semantic features of menace and the means of its expression in modern Ukrainian fiction, method of contextual analysis, which assumes the existence of some context in which we study and analyze the semantics of menace.

Results. The essence, semantic and functional peculiarity of menace compared to other modal manifestations is determined. Menace is a complicated linguistic phenomenon. Its origin is connected with the necessity of representation of the modal meaning of threat. Menace is a special type of volitive modality that realizes semantics of threat by a complex of different means. Menace is characterized by the independence of semantic structure, functional, communicative and pragmatic specificity, diversity of structural types. The peculiarities of the Ukrainian language in semantic and grammar meaning are also indicated.

Conclusions. Menace is a mitigatory type of volitive modality, aimed at satisfying the needs, desires and interests of the speaker, and menace utterances are characterized by freedom of choice of the addressee, as he/she makes a decision as to the fulfillment of the action which is beneficial to the addresser. In a menace situation, the status of participants in the communicative process is not significant, and the action is performed by the addressee; menace utterances can be used both in formal and informal situations, they are initiative and normative. Verbal (lexical-semantic, morphological, syntactic) and non-verbal means are used to express menace, that prove and demonstrate illocutionary power of threat.

Key words: menace modality, menace semantics, menace, menace utterance, menace situation, menace meaning.

1. Вступ

Проблема семантики менасива й засобів його вираження належить до дискусійних питань сучасного мовознавства. У науковій літературі немає єдиної думки щодо сутності менасива, його категорійного статусу і засобів вираження.

У пропонованій статті здійснено аналіз семантико-синтаксичної структури висловлень із модальним значенням менасивності, визначено загальну парадигму засобів вираження менасивної семантики в сучасній українській мові.

Актуальність дослідження зумовлена доцільністю всебічного аналізу семантики менасива й засобів його вираження в художніх текстах сучасної української мови.

Метою статті є виявлення семантики менасива з урахуванням особливостей функціонування засобів його вираження в художніх текстах української мови.

У статті використано такі **методи** лінгвістичного аналізу: а) метод теоретико-концептуального аналізу (для критичного аналізу концепцій, наявних в українському та зарубіжному мовознавстві стосовно менасива); б) метод суцільної фіксації менасивних висловлень із художніх текстів сучасної української мови; в) описовий метод із використанням прийому внутрішньої інтерпретації (для встановлення диференційних ознак менасива); г) методики функціонально-семантичного й функціонально-прагматичного аналізу (для характеристики функціонально-семантичних особливостей менасива й засобів його вираження в художніх текстах сучасної української мови); г) метод контекстуального аналізу (для вивчення й аналізу семантики менасива в деякому контексті).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному мовознавстві дослідження менасивної семантики репрезентовано працями таких науковців, як: Н.Д. Арутюнова, Л.В. Бережан, О.В. Бондарко, А. Вежицька, В.В. Виноградов, І.Р. Вихованець, Н.К. Войцехівська, О.П. Володін, І.Я. Гродський, Г.Г. Дрінко, А.П. Загнітко, С.В. Мясоедова, О.О. Пономаренко, К.В. Тараненко, М.М. Телеки, В.С. Храковський, Н.В. Швидка, М.Ю. Шевченко й інші, однак питання стосовно категорійного статусу й репертуару виражальних засобів менасива досі залишається відкритим.

2. Сутність менасива, його семантична структура й функціонально-семантична специфіка

У науковій літературі запропоновано різноманітні інтерпретації менасива. Так, на думку Н.К. Войцехівської, менасив є висловленням наміром завдати фізичної, матеріальної чи іншої шкоди адресатові (Войцехівська, 2014: 19), шантажем, обмеженням свободи дій адресата, коли мовець-агресор диктує свої умови (наказ, вимога) і вказує на свої дії в майбутньому в разі невиконання його вимог (Войцехівська, 2014: 23). М.Ю. Шевченко вважає, що мовленнєвий акт погрози є іллокутивним актом, посідає проміжне місце між наказом й обіцянкою в поєднанні з негативною емоцією (Шевченко, 2014: 112). За Дж. Остіном комплексний мовленнєвий акт погрози (менасив) містить вимогу до адресата здійснити якусь дію й зобов'язання мовця здійснити деяку дію в майбутньому в разі невиконання вимоги (Austin, 1981). К.В. Тараненко вважає, що мовленнєвий акт погрози (менасив) спрямований на зміну поведінкової чи емоційної сфери особистості адресата через апеляцію до почуття страху чи побоювання (Тараненко, 2018: 121). Г.Г. Дрінко зазначає, що менасивні висловлення містять обіцянку виконати несприятливі для адресата дії (Дрінко, 2005: 14–16), обіцянку заподіяти яке-небудь зло, неприємність (Словник української мови, 1975: 724), що має на меті змінити наміри адресата виконати якісь дії (Коротич, 2009: 141). На думку О.О. Пономаренко, мовленнєвий акт погрози є гібридним, оскільки містить дві рівноправні іллокуції: директиву (вимога здійснити деяку дію всупереч інтересам адресата) й комісиву (зобов'язання виконати деяку небажану для адресата дію в майбутньому в разі невиконання адресатом вимоги) (Пономаренко, 2019: 10). Перлокутивна ціль мовця – змусити адресата виконати деяку небажану дію шляхом його залякування (Пономаренко, 2019: 10).

На нашу думку, іллокутивну мету мовленнєвого акту погрози можна схарактеризувати як бажання адресанта примусити адресата діяти деяким чином, а перлокутивну мету – як здійснення негативного впливу на адресата для досягнення зазначеної мети.

Мовленнєвий акт погрози можна зобразити у вигляді таких когнітивних схем (див. Быстров, 2001: 7): «я погрожую, що Х», «я погрожую, що Х, якщо не Y».

У менасивній ситуації можна виділити такі компоненти (див. Куравська, 2016: 97): адресант (той, хто погрожує), адресат (той, кому погрожують), попередження (що слід / не слід робити адресатові), умови здійснення погрози, власне погроза.

3. Функціонування менасивних висловлень у художніх текстах сучасної української мови

Висловлення з модальним значенням менасивності мають окреслену іллокутивну силу. Для них характерна констатація відносної рівності адресанта й адресата в їхніх взаєминах, оскільки виконання дії з боку адресата є не обов'язковим. Наприклад: – *Але май на увазі: якщо ще хтось на тебе поскаржиться – вижену зі школи!* (А. Дімаров). У наведеному тексті джерелом неприємностей для адресата є адресант, який обіцяє здійснити негативну для нього дію (вигнати зі школи), якщо той не змінить своєї поведінки. Характерними ознаками менасивних висловлень є часткова залежність адресата від адресанта, не обов'язковість виконання дії адресатом, зацікавленість адресата у виконанні дії, її спрямованість на його користь.

Оскільки джерелом небезпеки чи неприємностей для адресата є адресант, який обіцяє розправитися з адресатом, якщо той не змінить своєї поведінки (проте зазвичай адресант не ставить за мету виконати погрозу) (Куравська, 2016: 97), то менасивне висловлення передбачає реалізацію інтенції адресанта через апеляцію до почуття страху адресата, детерміновану готовністю адресанта завдати деякої шкоди адресатові в разі невиконання каузованої дії. Наприклад: – *Щитай, що й пристрелю, коли будеш так шкабарчати. Тобі сказано, що ти як арештант не должен розговарювать, так і замовкни, – погрожував Кузьма* (Гр. Тютюнник). У наведеному тексті адресант (охоронець) реалізує своє волевиявлення шляхом залякування адресата (арештанта) завдати йому фізичної шкоди, проте адресант не ставить за мету виконати свою погрозу.

Можливі негативні наслідки для адресата, зазначені в менасивному висловленні, класифікуємо таким чином:

- 1) загроза життю адресата: – *Попереджаю: не кричіть, бо стрілятиму!* (М. Дашкієв);
- 2) фізична шкода (загроза здоров'ю) адресатові: – *Спіймаю – сім шкур з тебе спуцу, ворожебита поганський!* (А. Дімаров);
- 3) моральна шкода адресатові, тобто такі дії, які здатні зашкодити емоційно-психічному стану адресата: – *Слухай, паршивий пес, як не підеш зараз до дідька, то харкну тобі в пику!* (Р. Іванчук);
- 4) загроза власності адресата: – *Я заберу у вас все – усі ваші страшні машини, оцей мерзенний маєток, навіть ваші лаковані черевики!* (М. Дашкієв).

4. Реалізація погрози в художніх текстах сучасної української мови

Фактичний матеріал засвідчив, що для вираження менасива використовують такі засоби:

– лексеми: а) із семами «небезпека», «загроза», «смерть», «лихо», «біда», «вбивство»: – *Вернись і вчини мою волю, бо лихо тобі буде, – мовив спокійно Лискевич* (Ю. Винничук); – *Як їх Іванові не передані, то я з гробу встану, до тебе прийду, й смерть тобі зроблю!* (О. Турянський); – *І ніколи до того яру навіть не наближайся, бо біда тобі буде* (Ю. Винничук); – *Якщо ви не вступитесь, я вас побиваю!* (Ю. Винничук); – *Так от слухайте, пане бароне коли ви мені зараз же не пустите до телефону Фріду, я вас уб'ю. Чуєте?* (В. Винниченко); б) з пейоративною семантикою: – *Ще хоч раз до мене торкнешся, – на хвильку затихла й, задихаючись від люті, випалила: – Уб'ю тебе, падлюко!* (Н. Доляк); – *Я тобі покажу, паскудо, подожди!* (В. Винниченко). У зазначених висловленнях лексеми *лихо, смерть, біда, побиваю* викликають в адресата відчуття страху, який впливає на його емоції й поведінку, отже, сприяє досягненню запланованого адресантом перлокутивного ефекту. Згрубілі звертання *падлюко, паскудо*, які вказують на зневажливе ставлення адресанта до свого співрозмовника, посилюють перлокутивний ефект погрози;

– дієслова деструктивної семантики: – *Як в похороні винного не знайдете й мені тут перед очі не поставите, вам смерті буде мало, вас живими **повішу*** (О. Михед); – *Або згодишся піти до мене кумою, або **втоплю тебе!*** (Ю. Винничук); – *І знай, батьку, що коли ти даси на розстріл чи шибеницю хоч одного з них, я виступлю й **уб'ю** твого Розенкранца, а тоді бери й мене на суд разом з тими бандитами* (У. Самчук); – *Як тільки ще раз підійдеш до мене, я тебе **розстріляю** з цього ось кольта* (Р. Іванчук). Зазначені висловлення виражають волевиявлення мовця, спрямоване на виконання адресатом деякої дії. Дієслова *повішу, втоплю, уб'ю, розстріляю* імплікують невідворотність настання негативних наслідків для адресата, якщо той не виконає вимог адресанта;

– стійке словосполучення *мати на увазі*: – ***Май на увазі**, Оверку, ні твій поліцейський, ні Іван тебе вже не врятують* (Ю. Сорока); – *Але **май на увазі**: якщо ти найближчими днями не знайдеш часу відвідати нас, ти ворог на все життя* (Ю. Сорока). У наведених висловленнях стійке сполучення *май на увазі* використовують із метою акцентувати увагу адресата на тому, про що адресант говоритиме далі. Очевидно, що для вираження семантики погрози було би достатнім використання складнопідрядних конструкцій без згаданого стійкого сполучення. У зазначених висловленнях стійке сполучення *май на увазі* виконує роль інтенсифікатора ситуації погрози. Перлокутивний ефект висловлення також посилено тим, що власне погроза наявна в головній частині складнопідрядного речення;

– делексикалізований елемент *дивись / дивіться*: – *Якщо Булавка прийде до тям, нехай вип'є. Та **дивися**, не вижлукти сам, – погрозив. – Я дознаю!* (Ю. Мушкетик). Делексикалізований елемент *дивися* посилює увагу адресата щодо заборони виконання дії, зазначеної у другій частині висловлення (не пити із пляшки). Водночас використання адресантом окличного еліптичного речення *Я дознаю!* посилює перлокутивний ефект погрози;

– складнопідрядні речення з: а) підрядною предикативною частиною умови зі сполучниками *якщо, коли, як, то*: – *Перекладайте, **коли** не хочете міжнародного скандалу, – сказав я* (П. Загребельний); – *Ото маєте арифметику, то й **занишкніть, якщо** не хочете вдруге в тундрі загоряти!* (О. Гончар); – *Слухай, **паршивий пес, як** не підеш зараз до дідька, **то** харкну тобі в пику!* (Р. Іванчук); б) підрядною предикативною частиною причини: – *Ану замовчій мені, – **це** дужче розгнівався дядько, – **бо** дістанеться вам од мене й од батька вашого!* (Є. Гуцало). Зазначені висловлення виконують іллокутивну функцію погрози й виражають волевиявлення адресанта, спрямоване на виконання адресатом дії, зазначеної в головній частині речення. Підрядна частина містить власне погрозу: адресант залякує негативними й небажаними наслідками дії адресата для реалізації власних інтересів. Перлокутивний ефект погрози посилено згрубілим звертанням *паршивий пес* у висловленні *Слухай, паршивий пес, як не підеш зараз до дідька, то харкну тобі в пику*, указує на зневажливе ставлення адресанта до свого співрозмовника; часткою *ану* й займенником *мені* після імператива *замовчій* у висловленні *Ану замовчій мені, – це дужче розгнівався дядько, – бо дістанеться вам од мене й од батька вашого*;

– складносурядні речення зі сполучниками *або, інакше*: – *Ти скажеш це, **або** я відірву твою непотрібну голову!* (І. Богун); – *Негаймо виходь і здавайся, **інакше** я не відповідаю ні за себе, ні за хлопців своїх!* (І. Білик). У зазначених висловленнях волевиявлення мовця міститься в першому простому реченні й виражене дієсловами в імперативній формі *виходь і здавайся*, дієсловом у формі майбутнього часу дійсного способу *скажеш*. Власне погроза міститься у другому простому реченні. У висловленні *Ти скажеш це, або я відірву твою непотрібну голову* перлокутивний ефект посилено використанням дієслова деструктивної семантики *відірву*;

– конструкції з початковою часткою *щоб*: – *Одне слово, – тут у голосі його забриніла погроза, – **щоб** увечері **це** трохи підкинули, мені треба!* (А. Костецький). Зазначене висловлення виконує іллокутивну силу погрози й передає пряме волевиявлення адресанта, спрямоване на недопущення виконання адресатом дії. У висловленні з початковою часткою *щоб* адресант апелює до почуття страху й побоювання в адресата, водночас не зазначає, які саме негативні чи небажані наслідки можуть настати в разі невиконання його вимоги;

– імперативна форма дієслова *начуватися*: – *О, **начувайся**, підлий Слимакові. Якщо колись ти спробуєш образити хлопчину цього, я з могили встану і заберу тебе навек із собою <...>* (В. Нестайко); – *Ну **начувайся** ж, шибенику, ось я тобі!* (Ю. Сорока). У наведених висловленнях імператив *начувайся* позначає дію, яку адресат однозначно сприймає як указівку очікувати розплати, помсти. У висловленні *О, начувайся, підлий Слимакові. Якщо колись ти спробуєш образити хлопчину цього, я з могили встану і заберу тебе навек із собою* погрозу містить головна частина складнопідрядного речення, що засвідчує прямий тиск на адресата. Звертання *підлий Слимакові, шибенику* й частки *ну, ж* виконують функцію інтенсифікаторів ситуації погрози.

Звертаємо увагу на те, що почасти адресант реалізує погрозу на імпліцитному рівні: він дає зрозуміти адресатові, що, якщо той не здійснить каузовану дію чи буде діяти всупереч очікуванням адресанта, це призведе до негативних для адресата наслідків, характер і ступінь негативності яких визначені, по-перше, сукупністю особистісних, фізичних чи статусних характеристик адресанта, по-друге, умовами ситуації, у межах якої наявний мовленнєвий акт. Водночас адресант не конкретизує ту шкоду, якої буде завдано адресатові в разі непокори останнього. Наприклад: – *І **щоб** не надумали вдаватися до дурнувятих жартів з новенькою, – пригрозила учителька* (О. Дерманський). У наведеному тексті волевиявлення адресанта (учительки) спрямоване на те, щоб адресат (учні) не здійснив дію. Змістове наповнення наведеного висловлення варто інтерпретувати як вказівку на можливість здійснення адресантом каральних дій у разі, якщо адресат виконуватиме зазначену дію (вдаватимуться до дурнувятих жартів із новенькою).

Варто зазначити, що імпліцитний спосіб вираження менасивної інтенції передбачає не тільки відсутність експлікації конкретної негативної дії з боку адресанта, а й наявність попередження про його реалізацію – вказівку на здійснення негативної дії через невизначений проміжок часу. Наприклад: – *Начувайся! <...> Я тобі покажу!*

<...> *Ти ще знатимеш!* <...> (А. Дімаров). У наведеному тексті адресант повідомляє адресатові, що в майбутньому його можуть очікувати деякі несприятливі наслідки, водночас не вказує, до яких саме негативних результатів призведе його непокора.

Для здійснення сильного прагматичного впливу на адресата мовець може використовувати невербальні (інтонація, тембр, гучність, манера говоріння, жести) засоби, які посилюють перлокутивний ефект погрози. Такі невербальні засоби можуть або підкріплювати вербальні, або взагалі їх замінити. Наприклад: – *Ти звідки взявся, мудака? – з погрозою в голосі прогарчав той, що тримав сумку, кидаючи її і відходячи. – Ти що, не знаєш, що тихше сидиш – довше живеш?* (О. Волков); – *Зновобрать почав підозрювати щось лихе і погрозив йому пальцем: – Ти, Демпде, мені, кажеться-говориться, без катаклізмів. Пойняв?* (П. Загребельний); – *Тоді Сафрон розсердився, почервонів та як стукне кулаком по столі: – Щоб я твого клятого духу на своєму подвір'ї не чув, душа твоя тринадцята!* (М. Стельмах). Зазначені висловлення містять волевиявлення мовця, спрямоване на виконання адресатом деякої дії, однак відсутня експлікація конкретних негативних наслідків у разі її невиконання. За допомогою відповідної інтонації, тембру, жести (*з погрозою в голосі прогарчав, погрозив йому пальцем, як стукне кулаком по столі*) мовець натякає адресатові на можливі негативні наслідки. Перлокутивний ефект посилено використанням лексем із пейоративною семантикою *мудака, клятого духу, душа твоя тринадцята*, що вказують на зневажливе ставлення мовця до адресата.

5. Висновки

Отже, менасив є пом'якшеним волевиявленням мовця, спрямованим на задоволення його потреб, бажань і інтересів. Для менасивних висловлень характерна наявність свободи вибору в адресата, оскільки він ухвалює рішення про виконання / невиконання дії, яка є бенефактивною для адресанта. Менасив має власний спеціалізований інвентар засобів вираження, які засвідчують і виявляють іллокутивну силу погрози.

На нашу думку, перспективними будуть розвідки, присвячені зіставно-типологічному аналізу семантики менасива, засобів його вираження в українській та інших мовах.

Література:

1. Білодід І.К. Словник української мови : в 11-ти томах. Київ : Наукова думка, 1975. Т. 6. 832 с.
2. Быстров В.В. Функционально-семантический анализ менасивных диалогических реплик : дис. ... канд. филол. наук: 10.02.19. Тверь, 2001. 117 с.
3. Войцехівська Н.К. Засоби вираження погрози в українському конфліктному діалогічному дискурсі. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. Київ, 2014. № 30. С. 17–30.
4. Дрінко Г.Г. Спонукальні конструкції в англійській та українській мовах : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.17. Донецьк, 2005. 20 с.
5. Коротич К.В. Комунікативні стратегії погрози та подолання страху в дискурсі української преси ХХ–ХХІ століть : мовні механізми впливу на реципієнта. *Вісник Львівського університету*. 2009. №. 46. Ч. 1. С. 140–145.
6. Куравська Н.Ю. Модальність волевиявлення в художньому стилі сучасної української мови : дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01. Івано-Франківськ, 2016. 205 с.
7. Пономаренко О.О. Мовленнєві акти погрози в сучасному англійському діалогічному дискурсі: когнітивно-прагматичний аспект : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Харків, 2019. 23 с.
8. Тараненко К.В. Прагматика погрози як засобу деструктивної мовленнєвої поведінки. *Молодий вчений*. 2018. № 9 (61). С. 120–123.
9. Шевченко М.Ю. Лексико-граматичні засоби вираження мовленнєвого акту менасива в англійській мові. *Філологія. Мовознавство. Наукові праці*. 2014. № 209. Т. 221. С. 112–116.
10. Austin J.L. *How to Do Things With Words*. Harvard : University Press, 1981. 169 p.

References:

1. Bilodid I.K. (1975) *Slovnnyk ukrainskoi movy: v 11-ty tomakh*. [Dictionary of the Ukrainian language: in 11 volumes]. Kyiv: Naukova dumka, 1975. V. 6. 832 p. [in Ukrainian].
2. Bystrov V.V. (2001) *Funktsionalno-semanticheskii analiz menasivnykh dialohicheskikh replik*. [Functional and semantic analysis of menace dialogical phrases]. Diss. Cand. Of Phil. Sciences: 10.02.19. Tver State University. Tver, 2001. 117 p. [in Russian].
3. Voitsekhivska N.K. (2014) *Zasoby vyrazhennia pohrozy v ukrainskomu konfliktnomu dialohichnomu dyskursi*. [Means of expressing threat in Ukrainian conflict dialogical discourse]. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchyykh navchalnykh zakladakh*. Kyiv, 2014. № 30. P. 17–30. [in Ukrainian].
4. Drinko H.H. (2005) *Sponukalni konstrukcii v anhliiskii ta ukrainskii movakh*. [Incentiv constructions in English and Ukrainian]. Synopsis diss. Cand. Of Phil. Sciences: 10.02.17. Horlivka State Pedagogical Institute for Foreign Languages. Donetsk, 2005. 20 p. [in Ukrainian].
5. Korotych K. (2009) *Komunikatyvni stratehii pohrozy ta podolannia strakhu v dyskursi ukrainskoi presy XX–XXI stolit: movni mekhanizmy vplyvu na retsypienta*. [Communicative strategies of threat and overcoming fear in the discourse of the Ukrainian media XX–XXI centuries: linguistic mechanisms of influence on the recipient]. *Visnyk of Lviv University*. Lviv, 2009. № 46. P. 1. P. 140–145. [in Ukrainian].
6. Kuravska N.Yu. (2016) *Modalnist volevyavlennia v khudozhniomu styli suchasnoi ukrainskoi movy*. [Volitive Modality in Modern Ukrainian Fiction]. Diss. Cand. Of Phil. Sciences: 10.02.01. SHEE Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Ivano-Frankivsk, 2016. 205 p. [in Ukrainian].

7. Ponomarenko O.O. Movlennievi akty pohrozy v suchasnomu anhlo-movnomu dialohichnomu dyskursi: kohnityvno-prahmatychnyi aspect. [Speech acts of threat in modern English dialogical discourse: cognitive and pragmatic aspect]. Synopsis diss. Cand. Of Phil. Sciences: 10.02.04. V.N. Karazin Kharkiv National University. Kharkiv, 2019. 23 p. [in Ukrainian].
8. Taranenko K.V. (2018) Prahmatyka pohrozy yak zasobu destructyvnoi movlennievoi povedinky. [Pragmatics of threat as a method of destructive verbal behavior]. *Molodyi vchenyi*, 2018. № 9 (61). P. 120–123. [in Ukrainian].
9. Shevchenko M.Yu. Leksyko-hramatychni zasoby vyrazhennia movlennievoho aktu menasyva v anhliiskii movi. [Lexical and grammatical means of expression of speech acts of menace in English]. *Naukovi pratsi. Filolohiia. Movoznavstvo*, 2014. № 209. V. 221. P. 112–116. [in Ukrainian].
10. Austin J.L. *How to Do Things With Words*. Harvard: University Press, 1981. 169 p.

Стаття надійшла до редакції 28.10.2020
The article was received 28 October 2020